

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3
 Negyedévre 1 frt. 50 kr.
 Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.
 Kéziratok nem adhatók vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyílt-térben minden garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLEN.

Hetilap, főtekintettel e megye szellemi és anyagi érdekeire.

HIRDETÉSI DÍJ:
 Minden egyes szó után 100 szög 2 kr.
 Azonfelül 1 „
 Kiemelt, díszített s körzettel ellátott hirdetésekért természetesen, minden négszög centiméter után 3 kr. számítatik.
 Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetést a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

Az agyagföldek őszi mivélése.*)

Régóta elismert tény, hogy a kemény agyagföld a legháladosabb talajok egyike, mivel mindig egyenletes termésével, melyre majdnem a kétszerkettő biztonságával számíthatni, megmenti a gazdát azon kellemetlenségtől, hogy most több termését nem tudja betakarítani és értékesíteni, majd a következő aszályos évben még talán új vetésre való magja sincs elég; a számításra fektetett gazdasághoz, hogy úgy szóljunk, ez az egyetlen talaj, mely a reáfordított munkával arányos jövedelmet ad, de e sokakra nézve megbecsülhetetlen tulajdonságáért aztán meg is fizeteti magát, mert mivélése oly nehézségekkel van összekötve, melyek miatt csaknem használhatatlan talaju lesz, a kevesebb értelmiség és csekély forgatókével bíró gazdára nézve. Anglia legtekintélyesebb gazdáinak egyike Mr. Mechi, a tystrehalli farm nagyhirű kezelője, egy épen ily talajjal bíró gazdaságot vett mintegy 30 évvel ezelőtt kezelése alá, s most e 3 évtized tapasztalatait összefoglalva adja elő, a kemény agyagtalajok legjövődelmesebb mivélmódját. Tudván, hogy hazánkban is nem kevés szerepet játszik e talajnem, kivált a tuldunai, erdélyi és felvidéki gazdaságoknál, és hogy a fentérintett nehezen mivélhetősége miatt többnyire sikeresen daczol az ily talajok birtokosainak kevés kitartással párosult törekvéseivel: üdvös dolgot vélünk cselekedni, ha e nagyszerű angol gazda tanácsait megismertetjük olvasóinkkal.

Az ily talajoknak legtöbb jellemző sajátsága az, hogy mint eléggé tudva van, a hosszabb ideig

* E jeles cikket mint, vidékünkre nézve érdekest, a „Földmivélesi Érdekeink”-ből vesszük át.

tartó nedves évszakban aránylag felettebb sok vizet véve magába, azt az egész éven át makacsul megtartja, ha pedig a hosszas szárazság alatt kénytelen azt legalább felszínén elbocsátani magától, ekkor meg annyira összesugorodik, hogy tenyérnyi repedések keletkeznek benne, s ily állapotában, ha talán óriás göröngyökben sikerül is fölszántani, a göröngyök széttöréséhez néha még a crossill-féle rögtörő sem eléggé erős eszköz. Mivelhetése tehát, hogy úgy szóljunk, az egész évben csak egy pár hétnyi rövid időre van korlátolva, mert ha túl nedves állapotában nyomják bele az eke vasát, a fényszerre simult barázdák rosszabb állapotban maradnak a szántatlan földben. Vagy megfordítva, ha talán eltaláltuk is a szántás idejét s megragadva a ritka alkalmat, egészen finom lisztte porhanyitjuk: egy rákövetkező zápor elégséges, hogy újra vájognak vethető földet gyurjon belőle.

Ép e sajátságai miatt hagynak fel sok hely mivéléssel, holott, ha kellő módon eltudnának vele bánni, a legbecsebb buzatermő talaja lenne a gazdaságnak. Mr. Mechi, most 30 évi tapasztalat után mindenképp azt állítja, hogy az ily talajok jövődelmesebb mivélésehez a fedett udvarok a legszükségesebb segédeszközök. A fedett udvarokban, a marhák alá bőségesen hányt almot sem az eső, sem a nap heve nem járván által, nem megy az oly gyors erjedésbe által, mint a trágyadombokon, de ép ezért a trágya gőzmemű alkatrészeit is jobban megtartja, úgy hogy 10 szekér ily fedett udvarokból került trágya 15 szekér trágyadombról való trágyával egyenértékű s szalmás szerkezete miatt a nehéz agyagtalaj könnyebbé tételére is alkalmasabb, nem engedi annak minden

télen újra megzokulását. Az ily trágyák tehát a fedett udvarokból azonnal egyenesen a szántóföldekre hordandók, s alászántandók egyenesen ily szalmás állapotukban. E saját gazdaságában termelt trágyához Mr. Mechi még egy kevés vásárolt műtrágyát is szokott alkalmazni, melyet a magvak elvetésekor szór a földbe, t. i. 3 mázsa peruguanót s 1 mázsa konyhasót holdanként. Ily trágyázásra aztán 3—4 évig egymás után 7 1/2—8 quarter (34.8—37.2 mérő) buza termésé, s végre az 5-ik évben 39 tonna, vagyis 780 mázsa répa termésé szokott holdanként lenni. Oly annyira biztosnak állítja ez eredményt, hogy 30 év óta a legkedvezőtlenebb évben sem volt holdanként 5 quarternél (23.2 mérő) kevesebb termésé; a termés minőségére nézve pedig azt állítja, hogy például 1868-ban holdanként 8 quarter buza termését mindjárt a szérűn a gép alá! vették meg quarterenként 63 shillingen (vagyis á 6 frt 60 kr. mérője = 245 frt 50 kr. 1 holdon).

„High farming”, vagyis tehát istensziv gazdálkodás a kemény agyagtalajok életfeltétele; mert ily módon aztán oly nagy terméseket ad, hogy az adó, földhaszonbér és munka aránylag kevéssé terhelve a nagy termés jövedelmét, tiszta jövedelemül is elegendő marad, míg ellenben a többnyire ily talajokon szokásos hanyag mivélés, felületes szántás és fukar trágyázás csak közönséges csekély jövedelmet adna, rendesen tönkre juttatja az ily földek birtokosait.

Növeli a bajt az, hogy az ily talaj legelőnek sem való, mert a rajta önként termő rövid kemény fű csak alig 1—2 hónapig képes a marhának elegendő ételmet nyújtani, juhokat bocsátani pedig reá, annyit tesz, mint Ézsauként egy tál lencseért

TÁRCZA.

Vörösmarty, a lélek halhatatlanságáról.

(Vége.)

Oly magasztosan fogja ő fel az isteneszmét s olyannak tanítja e költeményében a világok urát, hogy pirulniok épen nem kell s nem lehet azoknak, kik vele tartanak; főlemel és megragad, vigasztal és erősít, míg erős szavával kiemeli lelkünket a porból; de hogy is ne, így kiált: „ne csüggedjétek!”

E biztatásával, midőn saját hitének ad kifejezést, értésünkre adja, hogy ovakodjunk azoktól, kik önző szeretetlenségökben, Arany János szerint is, drága kincsünktől, a hittől megrabolni törekszenek. Már pedig, kik a lélek halhatatlanságát tagadják, meghazudolni akarják költőnköt és Vachot Sándor, ki vele egyértelműleg azt mondja, hogy van egy hely a jó lelkek számára, hol „szebb a rózsza, tisztább a patak s zengőbbek a dalok.”

Tagadják e jó urak azt, hogy „Él az Isten, a ki anyyi bánatért, megadja a várt pályabért.” Lánglelkű költőnk, Petőfi, midőn e szavakat örök emlékül leírta honosainak, nem akart másra figyelmeztetni szerető szívével, mint arra, hogy bizzunk az igazság diadalában. Ezt mondja Bajza is: „Van bíró a felhők felett!” Megerősíti ezt Bacsnányi is, a sok vész és lelki vihart látott költő, ki így figyelmeztet a jövőre, ember vigyázz, mert: „Van bírád, van Istened, kinek majd napjaidról s tetteidről számot adsz.” Irodalmunk e csak nem első republikánusának nyilatkozata sem akar mást mondani, mint azt mit a fentebbiek kifejeztek. Azt mondja, hogy van

egy Isten, „kinek hatalma, tagadja bár az oktalan bölcs” törvényt és határt szab; s kiről Vörösmartyként Berzsenyi ezt mondja:

„Te hoztad e nagy minden ezer nemét
 A semmiségből, a te szemöldököd
 Bonthat s teremhet ezer világot,
 S a nagy idők folyamit kiméri.”

Azt mondja költőnk szíve szerint a fentebbiekben Bacsnányi, hogy van a léleknek örökléte; azért helyesen állítja a nemeslelkű Vajda Péter, „ki erényt kell imádni.”

Olyannak tanítja költőnk az Isten, mint Eötvös, ki azt mondja, hogy „az ur legjobban fogja vezérteni népeit célja felé, s mi vagyok én, gyenge emberi teremtés, hogy hiúságomban azt gondolom, miszerint szent akarata csak úgy teljesülhet, ha világi bölcseségem által segítettik.”

Azt mondja itt nagyhirű és lángelméjű költő-bölcselőnk, mit Vörösmarty így fejezi ki:

„Isten erősebb, mint földön valamennyi halandó;
 A ragyogó napnál és tengernél karral erősebb.”

Olyan lény tehát Isten e szavak szerint, ki mindennél erősb, kit méltán követhetünk Eötvös szerint is végső leheletig; ő a mi szerető atyánk, azért szól így Vajda: „Istenről tanulást, hogy minden népek szerető atyja.”

Ily magasztosan nyilatkozik róla, mert jó, Petőfi is, midőn az elhagyott szenvedőt, az ő kegyeibe ajánlván, eként vigasztalja: „Bízd a jó istenre árva életedet.” „Áldja meg az isten ki az árvát szánja” szép közmondásunk is csak azt hirdeti, mit a fentebbiek. Isten mindentudóságának jelezésére, ide iktatjuk még Kölcseynek eme népi szavait: „Isten tudja, kinek bölcsesége millió világokat kormányoz.”

Számtalan példát hozhatnánk még fel a világ irodalom eszmélő jeleseinak műveiből épen úgy, mint hazai irodalmunk ezeréves emléklapjaiból kimutat-

hatjuk azt, hogy van Isten, s hogy hitték üdeérzésű őseink e lélek halhatatlanságát a nélkül, hogy üres ábrándozók vagy anyagimádók lettek volna. Józan ész és erős értelem jellegzi a magyart az ő időkben épen úgy, mint kitünteté közmondásos becsületessége; övjük e szent örökséget, hol tisztán lehető népünk között, s ne akarjunk belőle azt tenni, a mivé fajzít az anyagistenítés. „Teremt-e Isten több magyart, ha mink is elbukánk.” Ne hintsünk tehát közé konkolyt, dudvát, mely előbb-utóbb, ha ápoltatik, elnyomja a nemes virágot is. Ha pedig ki-tépjük a nép szívéből hitét, ha kiirtjuk józan babonától ment vallását, elvettük magyarságának, erejének alapját; és látni fogjuk, ott, hol nem lesz valóság hazánk népe, hol istentagadóvá fajult, már valódi magyarnak sem lesz nevezhető. Nemzetiségi szempontból sem iarthatju tehát helyesnek az új irányt, a baromsitást; de azért sem, mert: „mondá az esztelen szívében nincsen Isten.”

Valóban nem tudjuk, mi nagyobb azokban, kik a teremtő létét tagadni merészlik: vajjon az elbizakodás-e vagy a vakság?

Legyen bármelyik is, szánandó; ép azért csak azt mondhatjuk, hogy betegleléke szüleménye azaz új tun, a híres Hyrtl megjegyzése szerint is, mely nem tökélyedésre, de csenevészedsre vezet.

„Imádd az Istenséget” így int Kölcseynek, s kérkedjél azzal, a mid nincs. Örvendj a jókkal, segítsd vagy legalább szánd az elhagyottat, s törekedjél fölismerni azt, mit Fáy Andrásunk így fejez ki: „a jó akarat az, mi a társaságos embert fölül-emeli az állatokhoz.”

A ki megértheti az itt mondottat, azt is feloghatja, mit Vörösmarty a következőkben hangoztat:

„Ember vagyunk, a föld és az ég fia
 Mi dolgozunk a világon? küzdenni
 Erőnk szerint a legnemesebbekért!”

eladni az első szülöttségi jogot, mert a kemény agyagtalaj megázoltatása 2—3 év porhanyítási munkáját teszi tönkre. Ily talaju gazdaságnál, ha juhokat tartanak, legcélszerűbb azokat kereken tolható pléh fészerek alatt tanyáztatni, s az alájok ide hordott almot szórni aztán szertesét a földeken.

A bő trágyázáson kívül az ily kemény agyagföldek legjobb gyógyszere az alagsövezés, vagy legalább a külső csatornázás.

E czélból leghelyesebb ősszel, midőn még nincsen felettébb átnedvesedve, eléggé mélyen felszántva, egyfelől a lehető leghomályosabb barázdáknak hagyni, másfelől, mint Essexben szokás, minden 7 láb távolságra, egy mélyebb vízvezető barázdát vettetni, hogy a víz felszántott réteg fenekéről is leszivároghasson; ily állapotban maradván télre a föld, az egymást váltakozva követő fagy, hóolvadás és szél oly porhanyóvá őrli a kemény agyag-talajt, a mint tiszteri szántás után sem lenne különben az.

Mint ez itt leirt művelésmódból látható, a kemény agyag-talaj nagy forgó tőkét követel, Mr. Mechi szerint holdanként 150—200 frt évi forgalmi tőke marka-állomány és földművelési eszközök alakjában épen nem mondható ily talaju gazdaságban tulságosnak, mert mennél nagyobb erővel rendelkezik ily talajokon a gazda, annál nagyobb és biztosabb jövedelemre számíthat.

Fővárosi levél.

— Itt az ősz. — Megjötték az őszi fecskék. — Fővárosi politikusok. — A fusio. — Piros bugyelláris. —

Sötét szürke fellegek fedik a fényes napot, hideg szél lengeti a lombtalan fák ágait, leszakítva az utolsó sárga levelkéket is, melyek még eddig rajta maradtak a fán; mindez mutatja, hogy az ősz megérkezett, s kérelhetlenül semmisíti meg a nyár kedvenceit, a zöld lombokat és a virágokat. De itt a nagyvárosban ezt is egykedvűen veszik, sőt örülnek az ősz megérkezésén, mert meghozta magával a mulatságok, hangversenyek egész sorát, s ezek kárpótolják a közönséget azon élvezéért, melyek a kedves nyárral együtt elmúltak. Így aztán kevesen siratják az elhervadt természetet, mert a zajos mulatságok élveit elibe teszik, a csendes lelki örömeinek, melyet a szív a susogó lombok közt andalogva, s a virágillattól terhes levegőt szíva érez. Bohó ábrándozónak neveznék itt, aki az ébredő tavaszt, vagy a viruló nyarat elibe tenné Carneval uralkodási idejének. Legfeljebb a hajléktalan árvák sohajtognak az elmúlt napok után, midőn didérgés nélkül tölthették az éjt s napot a szabadban, de ezek itt nem vevődnek ember számba és nem tudakozódik sohajaik oka után senki.

A hűvös levegő meghozta magával az őszi

E szerint azok, kik föltudnak emelkednie a siralomvölgyéből a másik hazába, azt is belátják, hogy az élet szebb ajándéka Istennek, mint sem kockajátéká szerint folytassuk; s épen ezért, nem is tartják fáradságra méltónak azt a tant, mely az állatok tunya sorába ránt, s Istent, erényt tagad. „Ha barommá lettél, nyakadban a járom” így int a közmondás; ovakodjunk az oly tantól, mely szolgálásra s nem az édes szabadságra vezet. De ovakodni kell az ily tanok hirdetőitől is; mert az olyanok megmérgezői a józan haladásnak s csábító az emberiségnek. „Nem minden pöcsét alatt van az igazság” aztán meg „sok oktalán kezdett megkoronázott már” Kölseink mondásaként is. Azt, kit nemes szív mellett magas elme ajánl mint költőnek, úgy vélem, inkább követhetni, mint azokat, kiket a divat és szédelgés avatnak apostolokká. S ha a valódi tudományosság fölmentjei között is találunk olyakkal, kik kétségbe ejthetnek, ne feledjük, hogy emberek ők is; tiszteljük szorgalmukat, ha az igazságért volt az; de csak úgy adjunk hitelt szavaiknak, ha igazságukat idő és ész olyannak bizonyította; az istentagadót pedig, mivel káromkodik, meg se halgassuk!

S ezzel csomót kötök beszédem fonalán, örvendvén, hogy nagy szellemű költőnk gyöngyeiből koszorút köthettem e helyt is emlékének, s elmondhatom vele: „Egy Isten él! s ha úgy akarná, hogy nemzetünkért, vérem folyjon el, bár tenger volna, mind elontanám”.

A ki így beszél, méltó, hogy kövessük még akkor is, ha tán vele együtt csalódnunk kellene! csalódás azonban csak úgy érhetne, ha nem élne az, kiről nemzetünknek e valódi nagysága ezt a vigasztaló sort írja:

„Oh ne remegj, kiségit minket a kegyes Isten!”

KOVÁCS JÁNOS.

fecskéket is, most annál több fogat robog végig az utcákon. De most látom, hogy még nem is mondtam, kiket tartok őszi fecskének? Mágásainkat; kik tavasz elején elmennek, s csak ősz kezdetén térnek vissza fővárosunkba, a nyarat pedig kellemebbnek tartják máshol — külföldön — eltölteni. Most csak az a kérdés, melyik fecske tesz helyesebben, az e, melyik a virágok hervadása után tér vissza hozzánk, hogy tavasz elején újra elmenjen, vagy a melyik virágnyláskor jön hozzánk, s akkor távozik, mikor a természet haldoklik? de ennek eldöntése nem tartozik rám, úgy is aligha megfogadnák tanácsomat.

Régen megmondta már a külföld, hogy: az angol nemzet kereskedő, a német tudós, az olasz művész, a francia és a magyar politikus, de igaz is ez tökéletesen, mert nálunk mindenki politizál. Azt már megszoktam, hogy a csizmadija tőkénél újságot olvas, a deák Horác és Homér helyett az Egyetértésből meríti a lelkesedést (kiabálásra), de politikus kocsisokról és kofákról még nem volt tudomásom, és mégis úgy van. A kocsi tetején ülő bérkocsisokat kezökben a „Budapesttel” egész nap lehet az utcákon látni, a mint philosophus komolysággal betűzik a vezércikket, fejüket jobbra, balra mozgatva, a szerint a mint Papp László ur kiérdemli helyeslésüket vagy nem. Azonban még érdekesebb, he egy kofa tartja kezében a „Zsar-nalt” (Journal) és kiabálja a szomszédjának a legújabb politikai híreket. Ezek után én csak azt nem érem, mint van az, hogy a magyar nemzet jólétnek nem örvend, pedig anynyi politikusa, hogy némelyik még kofának is beáll és eladja a nem mondom tovább.

Huszonkettedikén, mind a nemzeti, mind pedig a népszínházban új darabot adtak elő; ez magában nem nagy dolog, de mégis ritka eset, mert most az egyszer mind a két színű eredeti magyar volt. Már úgy megszoktuk a Lecocq. Planquette, Sardou, stb. idegen szerzőktől e. edő műveket, hogy szinte a bámulás szállja meg a közönséget, ha két magyar szerző művét egyszerre adják.

A nemzeti színházban „a fusio” Bulyovszky (vagy Bolond Istók szerint, a ki bolond létére is sok igazat mond, Bukovszky) Gyula vigjátéka került színre. A szerző neve nem ismeretlen irodalmunkban, mert kedves tárczaczkikeit, melyekben anyni sok finom elmesség, oly sok esprit volt, mindenkori szívesen olvasták; s épen azért kívánatos lett volna, ha megmarad annak, a mivé a tehetség tette, s nem ohajtja a drámairó koszoruját is elnyerni, mert kicsibe mult, hogy a „Buk”-oviszky névvel nemcsak Bolond Istók, hanem a közönség is meg nem tisztelte.

A fusioiban a főszerep egy demokrata képviselőnek jut, a kit grf. Garamkeresztí — egy büszke arisztokrata — pártjának mindenáron megakar nyerni, s hogy czélját elérhesse, lányával eljátszatja a Loreley szerepét. De a sors nem úgy akarta mint Garamkeresztí, s ő tért át a demokrata képviselő — most már veje, kinek miniszterséget szerez — pártjára. E három főszereplőn kívül van még egy egész sereg, a kik közül néhány bátran elmaradhatott volna, nem lévén semmi befolyások a bonyodalom megoldására. A mű főhibája az egység hiány, látszik, hogy a kedélyes tárczairó nem volt képes beletalálni magát a dráma szoros korlátaiba. A tehetség sok helyütt előcsillámlik, de nagyon érezhető, hogy e tehetség nem drámai. Az tagadhatlan, hogy a vigjátéknak jól tervelt meséje van, de a szerkezet gyöngeségei elárulják a kezdő drámairót. Legfőbb érdeme az ujdonságban és a választékos nyelvben van, bár néha a sok szópipere sérti az ízlést.

A népszínházba Csepregy Ferencz, ismert írónk „Pirosbugyelláris” című legújabb népszínműve került színre. Csepregy e művével is úgy járt mint legtöbbel, mert az expositio oly sokat ígér hogy a várakozásnak a darab többi része nem képes megfelelni, s a későbbi jelenetekben, még az első felvonásban szépen festett jellemekhez sem marad hű az író. Látszik, hogy lelkesedéssel fogott műve írásához, de később kimerült; s a megrázó jelenetek, az indulatharcok, s a legérdekesebb mese helyett, elnyújtott jeleneteket kapunk, s így a darabnak legfőbb hibája a vontatottság, mely az első felvonáson kívül az egész vigjátékon kívül nyulik. A népszínmű alakjai nem mondhatók ugyan újaknak, de még nem is oly régiak, hogy cablonná váltak volna, s általában jól vannak összeválogatva. Érdeme a műnek a kitünő műziléssel összeválogatott népdalok és a keresetlen, népies nyelvezet.

A pirosbugyelláris jól kigondolt, valódi magyar népszínmű, melyben szép jelenetek adnak tanúságot arról, hogy több mügond és pár izetlen jelenet kihagyása mellett, jeles művet nyerne benne az irodalom.

Budapest, 1878. november 24.

RÁTZ ISTVÁN.

Az iparos oktatást és házi-ipart terjesztő felvidéki egyesület.

Kassa, 1878. nov. 15.

Tekintetes választmány!

A f. évi augusztus 24-én megtartott egyleti közgyűlésünk határozata értelmében, van szerencsénk a tekintetes választmányt f. évi októberhó 15-ére kitűzött, de időközben elnapolt és f. évi december 16-án délelőtti 10 órakor, Kassa város udvarháza nagytermében tartandó rendkívüli közgyűlésre tisztelettel meghívni.

Napirend:

1. Az egyesületnek 1878. évi augusztushó 24-iki elhatározott decentralisatiója feletti végleges megállapodás.

2. A magukat önállóan constituálni ohajtó csoportok alapszabályainak és a felosztási jegyzőkönyvnek felsőbb helyre leendő felterjesztése Folyó évi december 15-én délután 6 1/2 órakor, a fentebb említett helyen előkészítő választmányi ülés fog tartatni.

MÜNSTER TIVADAR,

DEIL JENŐ

alelnök.

titkár.

HÉTRŐL-HÉTRE.

(Hír és vegyes rovat.)

Liedl Ferencz hegedű-művész hazánkfának vasárnapi hangversenye botrányosan üres ház előtt tartatott meg, pedig bizon megérdemelte volna a pártfogást, mert gyönyörű játéka őt valóban a virtuozok közzé emeli. Közönségünknek a magasabb zeneművészet iránti közönye előttünk nem újság; már tavaly Remmerth Mártha hangversenye alkalmával nyilatkozott az, mely akár hogy szépitgessük a dolgot, utoljára is műérzek hiányára mutat; ezt pedig valami hízelgő dolognak éppen nem tarthatjuk. A jó ízlést, melyre mindnyájan szert akarunk tenni, sőt dicsekszünk is vele néha, semmi sem fejleszt jobban mint ama légkör, melyet a valódi művészet terjeszt maga körül; már Goethe czélszerűnek találta, hogy egy értelmes ember mindennap jó zenét hallgasson, megnézzen egy szép művet s egy szép nővel néhány percet csevegjen. Ajánljuk e theoria elfogadását s hisszük, hogy gyakorlatbavétele után a művészet fölmentjei jobb véleményvel fognak távozni körünkől aminővel eddig távozni kényyszerültek.

Rögtönítelő bíróság ült tegnap össze a királyi törvénytörvénykezési épületben, hogygerendási illetőségű gyujtogató fölött ítélezzék. A bíróság, a kihallgatások után nem találta magát illetékesnek, hogy e minőségben szolgáltatson igazságot s a bűnöst ügyével a rendes fenytítő utra utasítá.

Ma kísértők örök nyugalomra dr. Weisz Armin megyénk volt főorvosát, ki f. hó 24-én Bécsben, — hova pár hó előtt gyógyulást keresni ment, — sok szenvedés után elhunyt. A megboldogultnak végakarata volt: hogy azon megye és város földjében aludja örök almat, hol 35 hosszú éven át a szenvedő emberiség érdekében fáradhatlanul működött, s a hol közeliismerés és baráti szeretet vették körül, melyekre úgy is mint a társadalom minden tekintetben kiváló alakja, szokszorosan érdemessé tette magát. Nyugodjanak békével porai, emléke pedig maradjon soká közöttünk. Elhunytáról a kiadott gyászjelentés így szól: Weisz Adolf, Weisz Jakab, Weisz Mór és Weisz Sali, férjezett Braun Lázárné magok és gyermekeik nevében mély fájdalommal jelentik elefejlhetetlen testvérüknek dr. Weisz Armin orvostudor és Zemplénmegyei tiszt. főorvosának folyó 1878. évi novemberhó 24-ik napján estvéli 6 órakor, életének 64. évében, hosszszas szenvedés után Bécsben történt gyászos elhunytát. Hült tetemei az izraelita szertartás szerint folyó hó 28-án, délután 2 1/2 órakor fognak az izraelita sirkertbe örök nyugalomra tétetni. Kelt S.-a.-Ujhely, novemberhó 25-én 1878. Béke a páratlan testvér és önzetlen emberbarát hamvai fölött!

Lapunk bezártakor vesszük a szomorú hírt, hogy Szilvássy László az ifju nemzedék egyik tipikus alakja; a zemplénmegyei ipar, kereskedelmi és hitelbank szorgalmas hivatalnoka; a s.-a.-ujhelyi önkéntes tüzoltó egyik legtevékenyebb tagja f. h. 28-án 18 napi súlyos szenvedés után, hagymázban elhunyt. Béke a korán kiszenvedett ifju hamvaira!

Irodalom.

Csudavilág. Tündérregék a gyermekparadicsomból. Gyűjtötte: Kardos Pál. Ára kötve: 1 frt 80 kr. Ily czímmel új ifjusági-iratot vettünk Tettey Nándor és társa kiadóktól 8—12 éves gyermek számára. E könyv méltán érdemli meg, hogy a legmelegebben ajánljuk a szülőknek és mindazoknak, kik

a közeledő karácsonkor alkalmas ifjúsági ajándékot keresnek, mert bizvást kimondhatjuk, hogy e művecske a legszebb ifjúsági-irat irodalmunkban. A könyv 40 gyermek-mesét tartalmaz s a kiadók mindent megtettek, hogy oly könyvet nyujtsanak, mely bátran kiállja a verseuyt bármily német, vagy francia-országi gyermekkönyvel. A nálunk szokásos 5—6 rosz színes kép helyett a versenygyűjteményt 75 csinos, sőt több helyt művészi femetszvény díszíti, melyek mindannyian sokkal inkább hivatnak ifjúságunkban a jó ízlést fejleszteni, mint egy-egy tarka-barka nem mindig helyesen színezett kép. Különben, hogy az abbeli kívánalmak is kielégítesenek, a könyvben négy csinos kivitelű színes kép is talált fölvetelt. Ennyit a díszes-kötésű munka külalakjáról, a mi pedig beltartalmát illeti, el kell ismerni, hogy a fölvetett regék kiválasztásában szerző elég ügyesen járt el. A kedvelt és ismeretes „Hamupipóke“ stb. meséje mellett szerző sok német és francia, nálunk új mesét dolgozott fel. Peréaut, Anderson, Grimm, Bechstein, Leander stb. egy-egy világszerre ismeretes regéje mellett ott találjuk Jókainak s Erdélyinek egyes meséjét s így szerző hazai meséinkből sem feledkezett meg. Kívánjuk, hogy e könyv, mely mint a kiadók előszavukban mondják, kísérlet akar lenni egy új irány megalapítására, meleg pártfogásban részesüljön közönségünk részéről, mert csupán az ily könyvek képesek kiszorítani a német ifjúsági-irodalmat hazánkból.

„Képzőművészeti Szemle“ cím alatt közelebb új vállalat indul meg. E hézagpótló közlönyt, melynek létesítését egyes körökben évek óta tervezték, Prém József a képzőművészeti társulat másodtitkára szerkeszti, kit az e célra szövetkezett összes hazai művészek, valamint tekintélyes írók és tudósok fognak támogatni. A hazai művészet minden jelenségét számon fogja venni e közlöny s az itthon s a külföldön élő magyar művészek érdekeit fogja képviselni; egyúttal pedig megfélelni kíván a nagy közönség igényeinek is, azért a szakszerű cikkeken kívül népszerűen irt közleményeket s tárczájában a művész-életből vett elbeszéléseket is fog tartalmazni. Csupán eredeti s magyar tárgyú illusztrációit a hazai festők s jeles metszők készítik s minden ily kép a művészet színvonalán álland. Az előfizetési felhívást a közreműködő összes írók és művészek névsorával a kiadó-hivatal néhány nap mulva küldi szét; a mutatószám deczemberhó közepén jelen meg.

A „Csüdes Órák“ című hetilap utolsó száma a következő válogatott s érdekes tartalommal jelent meg: „A gyógyíthatlan seb“ (ered. regény) Feodortól — „Dolce far niente“ (ered. költ.) Majthényi Flórától. — „Pompéji és Herculanum“ (ered. költ.) Benedek Aladártól. — „Egy régi család végső sarja“ (Vacano Emil M. elbeszélése.) — „A héber dalokból“ (Lord Byron költeményei I. II.) Ábrányi Emiltől. — „Irigység“ (Walt Withmann költeménye), Darmay Viktor hagyományából. — „Az álom“ Tur-

genjew Iván elbeszélése. — „Gondolatok.“ — „Toillette-czikkek a párisi köztárlaton. Gelléri Mórtól. — „Tíz nap története“ (kitépelt lapok egy ifju naplójából), V. Sándortól. — „Szomorú fölirat.“ (Saphir után). fordította N.—k. N.—g. — „Bolondgombák és csodabogarak.“ — „Nagyvilági hírek, adatok,“ „vegyes ujdonságok,“ „apró hírek.“ — A b o r i t é k o n: tartalom, Hymen, sakk-talány, kép-talány, számrejtvény, szikrák, a szerkesztő nyílt válaszai, hirdetések. — E díszesen kiállított hetilap, mely a tiszta irányánál fogva is bármely családnál helyet foglalhat, most lép deczembertől negyedik évnegyedi folyamába, előfizetési ára negyedévre 2 frt. Az év végén egy díszes s értékes műlapot ad ingyen és kiadó-hivatala van: Budapest, Sándor-utca 23. II. emelet 15. ajtó. Kívánatra egy számot mutatóványul bárkinek ingyen küld.

A „Magyarország és Nagyvilág“ című szépirodalmi lap legutóbbi száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: Sz ö v e g: Dondokov-Korczakov herczeg. — A hegyi kocsmá. Költ. (Jakab Ödön.) — Egy agg magyar színész életéből. Irta: Balogh István. (VII. folytatás.) — Merengés. (F. J.) — Nunu. Amerikai rajz. (Willis után angolból.) — A francia közkiállítás nagy dísz-érme. — Indiai angol tüzéség. — Képek a kaszárnyából. I. A magazin. (Erdélyi Gyula.) Dumas Sándor otthon. (Hollandi után Balkányi S.) — Tolvajgyűlések Londonban. (Cs. J.) — Aratas egy északamerikai form-on. Különfélék. — Rejtvény. — Sakkfeladvány. — Szerkesztői üzenetek. — Rajzok: Dondokov-Korczakov herczeg. — Merengés. — A francia közkiállítás nagy dísz érme. — Indiai angol tüzéség. — Aratas egy északamerikai form-on.

Agarászat.

A „Zemplén“ 46-ik számában „Rigó“ győzelmével végre 2 évi hallgatás után mégis csak megtudjuk, hogy agarász egyesületünk él — és működik; köszönet ezért „Szellő“ nénemnek — az egyleti titkár nevében is kinek tisztjét teljesíté — midőn az egylet működéséről és mozzanatairól a vonzerő tekintetéből adatokat közöl.

Ki tagadhatná hogy egy egy lefolyt verseny iránt igen sokan ne érdeklődnének?

Ha már kevesen érdeklődnének tényleg de a hozzájárulás mellőzésével — annál többen, — és épen e végett szükséges a hivatalos közlések közzététele, mert „Szellő“ nénem lehet hogy Fáma kedves hucgcskánk adatain tévesen indul, és a kimondott kemény ítélet ellen már nincs gyógyító apelláta, épen azért szükségesnek látom — ki Szellő nénem keresésére indultam s őt a paripák száguldó nyomán hajtva pillantám meg s így én is az agarászok társaságában pihentem ki némileg fárasztó, kereső utam keserveit, míg nénem foszlányaival tovarepenhetek — a tapasztaltak után némelyik gyenge nevendék agárkának pártját fogni s megmenteni

azon szégyentől — mi reá a „Zemplén“ fenti számában elmondatik ezen a kölyökversenyéről szóló passzusban: „mert a billikomra felmaradt két ellenfél — egyik Orosz Sándor ur „Szarvas“-a, a másik Löherer Andor ur „Darázs“ az ugrasztott nyulat be nem érvén — az egyleti alapszabályok ételmében el lónek ejtve s a díj nem osztott ki“.

A dolog mint Fáma hugom részrehajtás nélkül őszintén meséli nem így áll — mert szerinte azon két ellenfél nem az ugrasztott nyulat de az ugrasztott billikomos nyulakat nem csak beérték, — de meg is fogták — még pedig egymásután kétőt, — sőt mint hugom mondja, — Darázs egy huzomban hármát, de az első közös billikomos nyulon a kölyök agarak egészen kifáradtak, de ott is Darázs nyuljával beszámolt de ugrasztott ezen egészen kifáradt kölyöknek még azokon kívül két nyul és mi térés mi tagadás benne, bizony a negyedik illetőleg a Darásznak ötödik nyullal nem számoltak be — ezért a bíróság ítélete így hangzott: „mint-hogy a két agár a nyullal benem számolt a billikom kinem adatik“, — de Fáma hugom, ki mellesleg mondom nagy agarász s szereti is a sportsmännöket — azt állítja, hogy ezen ítéletre az alapszabályokban nincs §, mert az kimondva nincsen ott, hogy a billikom csak akkor adható ki, ha az agarak a nyullal be számolnak — kivált ily rendkívüli esetben, hol a kölyök az első nyul után kifáradva, még azután három nyul után hajtának — pedig Fáma hugom éles nyelve szerint a „veterán billikomos Rigó“-nak szinte akadt ha nem is a Pater — de mi több, plane a lukai homokok alatt olyan nyulja, melyet bizony senki sem látott, hogy ért volna — és a nyul szépen minden éres és minden vágás nélkül menekült édesdeden talpát nyalni! Ez is elég komikus édes Szellő nénem! egy veterán billikomos élettörténetéből — tehát nem kell oly nagyon hamar a kölyököt keményen elítélni, pedig azok talán érték is azt a Blaubart öcscsét és viszont az sem tagadható, hogy az egyik a „Szarvas“ félhajtáson leállott s csak a „Darázs“ kisérte a derék fülest a herczegi tanya ákácósába — ha tisztességes távolban is, de kötelességét teljesítette és így részére azon billikom kiadandó lett volna, annál inkább, mert az egyik bíró: Hubert kiténtetett kegyeltje kijelentette, hogy ha ő egyes bíró — a billikomot kiadja.

Fáma hugom rosz nyelve még sokat beszél e nevezetes s páratlan versenyéről — de hagyjuk őt titkával, az azt takaró fátyolt ne lebbentsük fel, mert majd elfordul az agarászoktól s a vadászokhoz szegődve ott füzne barátságot — s nehéz lenne jó hirnevünket vissza hódítani.

SZELLŐCSKE.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BORÚTH ELEMÉR.

HIRDETMÉNYEK

Van szerencsém Sátoralja-Ujhely város és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy Sátoralja-Ujhely városában (főutcza Kollener József ur házában) 1878. augusztushó 15-én

egy keztyü- és sérkötélék-üzletet

nyitottam, melyben saját gyártmányu keztyükből, sérkötélékekből, szeméremkötőkől, harisnyaszalagokból stb., nagy mennyiségeket tartok készletben és minden ezen szakba vágó javítási munkát gyorsan és pontosan elvégezem.

Kívánatra minden ezen szakmába vágó árucikket vett mérték szerint készítek és keztyük, szarvasbőr-nadrágok, bőrvánkosok stb. tisztítására vállalkozom.

Kiváló tisztelettel

HORNİK H.

keztyüs és sérkötélék-készítő.

1-6

Egy nyelvmester

ki a francia és angol nyelvben jártas, alapos oktatást ad, úgy hogy három hó alatt azokat olvasni, megérteni, s beszélni lehet.

Tudakozódhatni: a „Zemplén“ nyomdájában.

Gyermekek örüljete!

Ki gyermekeinek karácsonyra nagy örömet akar szerezni, vegye meg általánosan kedvelt

!! karácsonyi bazárunkat !!

a halhatlan ol- mely összegért csóságú áron; Csak 4 frt 65 kr. a következő 87 darab legujabb francia játékszert, mindenkoru fiuk és leányok számára kaphatja, és pedig:

- 1 párisi várleté-színház nagyon mulatságos és szépen díszítve.
- 1 varázs-ládáska, belsejében elfogott basával, ki megszökni akar.
- 1 mikulás, különösen hatásos karácsonyi alak, egyúttal cukorka-tartó is.
- 25 brilláns karácsonyfa díszítés, egészen ujszerűk.
- 1 zongora, szép és elegans, vagy 1 ujonnan feltalált Matelophon, melyen egészen fiatal gyermekek is a legszebb darabokat játszhatják.
- 1 khinai, gépezettel, mindig szorgalmatoskodva és nevetést előidézve.
- 25 brilláns gyertyatartó, a karácsonyfára
- 1 Japáni kioszk, müdarab, belsejében mozgó és éneklő kolibrival
- 1 bohócz, művészi kivitelben. a legszebb mutatóványokkal.
- 1 erdei rém, mely parancsokra a nyelvtől öltögeti.
- 25 tarka kivilágítási gyertyáska
- 1 bábu a kocsiában, elegansan öltözve, mely kocsiakázás közben mozog, rángatódik és kiabál.
- 1 ó-római kocsi, szerszámmal együtt,
- 2 doboz kitünő tartalommal, mindenkoru fiuk és leányok számára.

87 darab. Valamennyi itten felsorolt 87 darab francia játéktárgy ára együtvéve csupán 4 frt 65 kr.

CZIM: Premier Dépôt de Vienne, Bécs, Heinrichs-

Vidéki megrendelések utánvét mellett pontosan eszközöltetnek.

2-6

Házeldás.

S.-a.-Ujhelyben a pataki utcán fekvő 164 számú ház az egész belsőséggel együtt eladó. Bővebb értesítéssel szolgál

Láczay Elek,

megbizott ügyvéd, pataki u. 164 sz.

Pályázati hirdetmény.

Néhai Benkő József halálával üresedésbe jött 400 frt. évi fizetés, 120 frt. lakbér s természetbeni fuvarral javadalmazott rákóczi körjegyzői állomásnak, a községek rendezéséről szóló 1871. évi 18 t. cz. 84 §-sa alapján a nevezett körjegyzőséghez tartozó Alsó Körtyvélyes, Leszna, Szuha, Rákócz és Morva községek képviselői által, választás utján leendő betöltésének határnapjaul 1878. évi deczemberhó 30-ik napjának d. e. 10 órája Rákócz községben kitűzetvén, a pályázni szándékozók felhivatnak, miszerint szabályszerűen felszerelt 50 kros bélyeggel ellátott folyamodványokat alólirt szolgabíróshoz N.-Mihályba címelve folyó évi deczemberhó 28-ig annál is inkább beadják, a mennyiben ezen záros határidőn tul érkezendő folyamodványok figyelembe nem fognak vétetni.

Nagy-Mihály, nov. 15. 1878.

Füzesséry Tamás
szolgabíró.

